

JAK DÁL V BOJI S KORUPCÍ? – II.

V návaznosti na článek „Jak dál s korupcí?“ v čísle 19 - 20/2010 Čtrnáctideníku CEVRO byla rozeslána anketa prezidentovi, ministrům, europoslankyním a europoslancům, hejtmanům a kolegům. Na anketu odpověděli například publicista Matěj Trávníček, poslanec Josef Novotný (VV), poslanec Jiří Koskuba (ČSSD) či europoslanec Oldřich Vlasák (ODS). Níže Vám přinášíme souhrn z jejich odpovědí.

1.) Otázka 1: Lze skutečně odůvodněné předpokládat, že velcí investoři ("typu Hyundai") již o Českou republiku skutečně nemají a nebudou mít zájem? Nebo spíše Česká republika, vláda, politici, samosprávy již nemají o takové investice a investory zájem?

Tato otázka byla vyprovokována na základě prohlášení Alexandry Rudyšarové, generální ředitelky agentury CzechInvest: „... český trh už obrovské a drahé investice typu Hyundai nedokáže pojmout“ (15.03. 2010 zdroj: BusinessInfo.cz). Oproti takovým tvrzením však europoslanec **Oldřich Vlasák (ODS)** na dotaz v anketě uvedl: „Z jednání s mnoha většími firmami vím, že investoři o ČR stále zájem mají. Samosprávy zájem také mají. Otázkou však je, zda pro velké investory vytváří stát vhodné podmínky. Zda organizace jako CzechInvest skutečně pracuje efektivně na tom, aby k nám domů přitáhla vhodné investice.“

2.) S problematikou v principu souvisí i otázka 2 ankety: „Jak účinně snížit administrativní zátěž podnikatelů? Již léta se situace nijak nezlepšuje a Česká republika je v tomto směru velmi negativně hodnocena, a to v celosvětovém měřítku?“

Například poslanec **Josef Novotný (VV)** k tomuto uvedl: „Je třeba zjednodušit daňový systém, odstranit několik stovek daňových výjimek, zrušit zbytečné úřady.

a pan europoslanec Vlasák:

„Uvedu konkrétní příklad. Pokud živnostník přeruší činnost a tudíž nevykonává žádné aktivity, z nichž by mohl generovat příjmy a k nim uplatňovat výdaje, musí i nadále finančnímu úřadu podávat přiznání k DPH. **Je třeba pracovat s konkrétními příklady byrokracie a ty odstraňovat.**“

3.) Téměř všichni respondenti se zatím shodli v odpovědích na otázku č.3 (respondenti odpovídali

velice podobně): Jak občanskou společnost více zapojit do kontroly provádění veřejných zakázek, resp. jak motivovat občany a neziskový sektor k tomu, aby skutečně činil důsledný a konkrétní tzv. watchdog?

Odpovědi lze shrnout:

„Důsledným zveřejňováním průběhu všech veřejných zakázek na internetu, včetně zveřejnění vítězné nabídky“.

Pan Vlasák doplnil následujícím způsobem:

„Nejvhodnější kontrolou je maximální transparence. Vše je třeba zveřejňovat a výběr náležitě zdůvodnit. Opět uvedu konkrétní příklad. Když se podnikatel přihlásí do tendru Ministerstva životního prostředí, dostane pouze obecnou odpověď, že nebyl vybrán, protože nepodal nejvhodnější cenu nebo že jeho nabídka nebyla dostatečně specifikována. Nedožví se však, jaká byla nejvhodnější cena a v čem by nabídka měla být podrobnější. To je svým způsobem tristní.“

4.) Otázka ankety č.4: Jak změnit systém financování politických stran tak, aby byli politici odříznuti od nezasloužených příjmů a občan se více podílel na rozhodování, komu a jak budou patřičné sumy peněz přiděleny?

Zajímavou odpověď poskytl **pan Novotný**:

„Důslednou privatizací státních podniků, ty se stávají největším sponzorem politických stran. Sponzorování probíhá přes zbytečné inzeráty těchto st. podniků v tisku, který pak poskytne domluvené slevy na kampaně politických stran. Odměnou pro tyto podniky jsou podnikatelská zvýhodnění a možnosti vytvářet enormní zisky, na které jsou zase navázány profity manažerů. Politickým stranám také slouží přímý sponzoring těchto podniků spřáteleným obcím a nadacím.“

5.) Otázka ankety č.5: Jak zabránit, aby státní zástupci a policie nebyli ovlivňováni při vyšetřování korupčních kauz politickými tlaky? Postačí větší angažovanost občanů či lze doporučit ještě něco jiného?

Respondenti se ve své podstatě shodli na vhodnosti zvýšení angažovanosti občanů a to způsobem obdobným jako např. u kontroly veřejných zakázek (transparentnost, maximální informovanost občanů).

6. Otázka ankety č. 6: *Časté změny a nepřehlednost zákonů, špatná vymahatelnost práva, neprůhlednost rozhodování státních orgánů a soudů. (například dodatečná 26% daň na solární elektrárny). Jsou toto skutečné problémy, které mají vliv na rozhodnutí tuzemských a zahraničních investorů pro výběr umístění investic v České republice? Pokud ano, jak toto řešit a je to vůbec možné?*

Odpovědi na tuto otázku se v anketě často prolínaly v odpovědích i na jiné otázky a respondenti navrhují jak zavedení osobní zodpovědnosti politiků proti současné kolektivní nezodpovědnosti (**Novotný**), tak i např. zmíněné návrhy typu zajistit určitou neměnnost zákonů.

Pan Novotný ještě dodal:

„V ČR není stabilní podnikatelské prostředí, neplatí předvídatelnost práva, navíc nás velmi poškodilo dodatečné zdanění fotovoltaik. Nemáme stranu, která by se zastala podnikatelů. Ti jsou často vnímáni jako kapitalističtí vykořisťovatelé...“

Poslanec **Jiří Koskuba (ČSSD)** svou odpověď na anketu shrnul:

„Já osobně korupci bytostně nesnáším a nedomnívám se, že již nyní nebyly či nejsou prostředky k boji proti ní. Spíše není vůle. Proč, to je snad zřejmé. Společnosti jako celku chybí morálka. A to nezmění žádný zákon.“

7.) Otázka ankety č. 7: *„Dochází skutečně k jakémusi nesouladu, nespolečnosti, nekoordinaci mezi úředníky ústředních orgánů a úředníky samospráv? Dochází v současné době k jakémusi antagonismu a "bojům" mezi ústředními orgány a kraji? A jak je to v tomto směru s postavením obcí?“*

Pan Novotný odpověděl:

„Dle mého názoru **k zásadní nespolečnosti nedochází**, obce jsou naopak po poslední novele RUD (rozpočtové určení daní, pozn. autora) finančně samostatnější, do područí úředníků se dostávají zejména v souvislosti s přidělováním evropských dotací.“ Takovéto tvrzení by částečně korespondovalo s možností decentralizace korupce (zmíněná novela RUD a posílení samospráv v tomto směru).

Zajímavou odpověď na otázku č.7 poskytl **pan Vlasák**:

„**Starostové obcí se vždy snaží s hejtmany či ministry spolupracovat.** Snaží se domluvit na optimálním řešení pro dané území. Na místní úrovni, snad s výjimkou Prahy, se neodehrává dramaticky

politický střet, tak jak jej známe ze sněmovní politiky. O nesouladu bych tak nehovořil. Problémem nicméně často je, že stát se obcí na názor nezeptá a pak se diví, že se navržené řešení obcím nelíbí. Příkladem je projednávání Národního programu reforem, kam zástupci samospráv nebyli řádně přizváni.“

8.) Otázka ankety č.8: *Jaký je Váš názor na zrušení imunit poslanců a zavedení majetkových příznání pro soudce?*

Pan Vlasák:

„**Imunitní systém je podle mého názoru v současné době nadbytečný.** V případě majetkových příznání jsem opatrnější, jejich efekt nesmí být převálcován byrokracií a nadměrnou administrativou.“

A například opět **pan Novotný**:

„S obojím souhlasím, majetková příznání pro soudce by například ukázala, kam zmizelo 1,5 mld. korun za výstavbu předraženého "justičního paláce" v Brně. Bylo by samozřejmě potřebné prověřit majetkové poměry také osob, které se na této zakázce podílely.“

Závěr:

Zájem zahraničních investorů o ČR zřejmě dle výroků určitých respondentů je, ale CzechInvest v tomto směru však zřejmě již rezignoval (z ne zcela jasných důvodů). Problém lze spatřovat v tom, že prakticky nikdo se momentálně systematicky nezabývá vlivem korupce v ČR na příliv investic (jak zahraničních tak tuzemských). Což má potenciální praktický význam (na rozdíl od určitých jiných snah, které skutečně mohou ve finále vejít vniveč a to na základě toho co říkají určití respondenti ankety – na morálce, kterou nezmění žádný zákon.

Autor, Mgr. Aleš Pachmann, studuje doktorský studijní program na Policejní akademii, kde také absolvoval magisterský program. Jeho specializací je mezinárodní obchod a problematika korupce.

CASOPIS CENTRA PRO STUDIUM DEMOKRACIE A KULTURY (CDK)

• Casopis **Kontexty** navazuje na to nejlepší z oblasti filosofických, politicko-filosofických, společenských, kulturních a literárních textů časopisu *Střední Evropa - časopis teorie, Právní a Revue Právní*.
 • Nabízí komentáře, analýzy a eseje nejlepších českých autorů a nejzajímavější praktický a prostorůvých odborných článků.
 • Vychází čtrnáctkrát v roce a přibližně 100 stran.
 • Cena jednorázového čísla 100 Kč, včetně předplatné 500 Kč, speciálně 1 000 Kč.
 • Vydává Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK).
 • Předplatitelské **Ročník** mají nárok na 25% slevu všech knih vydaných CDK.
 • Účastní se číselníku.

Adresa redakce, objednávkový, úhradový a tiskový středisko:
 CDK, Veřbaldova 17, 614 03 Brno,
 tel./fax: 545 213 862, e-mail: objednavky@cdk.cz, www.cdk.cz

